

NƠI ĐÔNG ĐÚC NHẤT CỦA GILLETTE

(qua mắt những người còn đang chờ)

“Phòng khám chữa cho người bệnh. Cộng đồng biết quan tâm nâng đỡ con người.”

I. Nơi đông đúc nhất

Nơi nào đông đúc nhất trong một cơ sở y tế?

Không phải sảnh.

Không phải các phòng khám.

Không phải phòng chờ.

Cũng không phải hành lang.

Nơi đông đúc nhất là nơi không có trên sơ đồ mặt bằng nào.

Đó là tương lai.

Ai bước vào cũng mang theo một câu hỏi.

Người bệnh.

Người nhà.

Bác sĩ.

Điều dưỡng.

Giám đốc.

Cả người lau sàn.

Không ai thật sự biết rồi sẽ kết thúc ra sao — hoặc có lẽ họ giả vờ, vì sợ.

Vậy mà ai cũng cứ lên kế hoạch cho ngày hôm sau.

Chưa ở đâu khác tôi thấy nhiều người đến thế cùng lúc sống trong cùng một hiện tại, và
bướng bình cư ngụ trong cùng một tương lai.

Vì thế tôi tin nghĩa trang là nơi đông đúc nhất tôi từng biết.

II. Vĩ thanh

Nhiều người nghĩ cái đối nghịch với sự sống là cái chết.

Tôi không chắc lắm.

Sau thời gian ở các cơ sở phục hồi chức năng, bệnh viện, nhà dưỡng lão và nghĩa trang, tôi đi tới một kết luận khác.

Cái đối nghịch với sự sống không phải cái chết.

Mà là lãng quên.

Và có lẽ chính vì thế mà nghĩa trang là một trong những nơi đông đúc nhất tôi biết.

Không phải đông người.

Đông ký ức.

Cả đời ta sợ nghĩa trang.

Hồi bé ta được dạy rằng đó là nơi của sự kết thúc.

Lớn lên ta học cách tránh nó.

Ta đến đó vì bốn phận, vào ngày giỗ, vì kính trọng.

Ta lặng lẽ bước vào và rời đi sớm nhất có thể.

Vậy mà, nhìn cho kỹ, tôi phát hiện nghĩa trang không phải nơi của người chết. Người chết không ở đó.

Họ ở trong những ngôi nhà họ từng sống.

Trong những lời họ để lại.

Trong những cử chỉ ta học được từ họ.

Trong những tật xấu ta thừa hưởng.

Trong những khoảng vắng vẫn không ngừng nói với ta.

Nghĩa trang là nơi của người sống.

Của những người quay lại.

Của những người còn nhớ.

Của những người vẫn còn điều muốn nói với một ai đó không còn đáp lại được nữa. Và để tôi nói bạn nghe, lời của một kẻ đã từng đến đó, nhưng không tìm ra chỗ.

III. Trang tác giả

Tác phẩm này không ai đặt hàng.

Không đem bán.

Không làm ra vì mục đích thương mại.

Nó được viết để làm chứng cho giá trị của phục hồi chức năng, của phẩm giá con người và của mối quan hệ giữa người với người.

Khoản thù lao duy nhất xin nhận là một đô la tượng trưng — không phải để trả công cho tác phẩm, mà như một minh chứng cho cam kết chung vì văn hóa quan tâm, hy vọng và trách nhiệm.

Ferdinando